

УДК 327(477+73)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.40>

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ ЗМІСТ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА: НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ ТА США

Володимир Ліпкан

*Академія праці, соціальних відносин і туризму,
кафедре кримінального права, процесу та криміналістики
вул. Кільцева дорога, 3-А, 03187, м. Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-7411-2086>
<https://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0012068>
WoS : LIH-1184-202
Scopus Author ID: 58683489200*

Стаття присвячена всебічному аналізу зовнішньополітичного змісту стратегічного партнерства на прикладі України та США. Констатовано на: відсутність консенсусних та науково розроблених засад визначення тих чи тих акторів як «стратегічних партнерів»; проблемних питань у рамках розвитку парадигми стратегічного партнерства у політологічних дослідженнях; символізм практичної взаємодії.

Методологічною основою статті виступає політична лінгвістика, прагматика та семіотика, в рамках яких, окрім надання значень конкретним поняттям, відбуватиметься співвідношення контекстуального змісту політичного явища та описуваного ним поняття в певному хронотопі.

Визначено такі види політичної взаємодії: стратегічне партнерство, партнерські відносини, прагматичні відносини, практична взаємодія. Встановлено чіткий нормативно визначений перелік стратегічних партнерів України: США, Велика Британія і Північна Ірландія, Канада, ФРН Французька Республіка. З'ясовано, що серед них існують суттєві геостратегічні розбіжності як щодо спільних цінностей, так і щодо ставлення до України, бачення її ролі та шляхів формування гарантованого та стійкого тривалого миру, притягнення до відповідальності міжнародних злочинців російського режиму, що вчинили міжнародні злочини через війну проти України.

За допомогою герменевтичного та методів політичної та правничої лінгвістики встановлено чисельні колізії в актах стратегічної правотворчості, що визначають зовнішню політику України, продемонстровано нечіткість структурно-детермінаційних зв'язків. На конкретних прикладах взаємодії із США, Туреччиною, КНР доведено різноаспектність процесів зовнішньополітичної взаємодії, водночас здійснено відмежування між нею та стратегічним партнерством через проведення чітких червоних ліній для партнерів.

На підставі визначеного змісту стратегічного партнерства висновується, що відносини стратегічного характеру мають бути спрямовані на реалізацію українських національних інтересів, на базі українських національних цінностей з метою ствердження української державності та національної ідентичності, гарантування державного суверенітету та незалежності, непорушності державних кордонів і територіальної цілісності, визнання та поваги до міжнародної суб'єктності України.

Запропоновано: 1) унормувати поняття стратегічного партнерства, його засади та доконечні умови (*conditio sine qua non*); 2) визначити його найістотніші ознаки; 3) встановити прийнятні та граничні формати взаємодії (партнерства, співробітництва), засоби та шляхи, етапи реалізації в рамках спільної стратегічної політики з певного спектра міжнародних відносин щодо якого відбувається СП; 4) прагматично підходити до порізненого розуміння та сприйняття змісту іншими партнерами / акторами, враховуючи етноментальний код, мову права та мову політики, конкретний та узвичасний зміст процесів реалізації стратегічного курсу держави, а також існуючі відносини з іншими, в тому числі не дружніми, державами.

Подано авторську дефініцію поняття *стратегічне партнерство* – система міжнародних відносин між державами, реалізація яких передбачає досягнення спільних стратегічних та пріоритетних національних інтересів обох країн, відповідним розподілом ризиків, відповідальності та міжнародно-правових зобов'язань, безпекових гарантій між ними, з метою досягнення спільних стратегічних пріоритетів держав, взаємовигідної співпраці на довгостроковій основі у формуванні (відновленні) якісно нових та/або модернізації (реконструкції) наявних міжнародних відносин, об'єктів та послуг, які потребують залучення стратегічного потенціалу обох держав, та у користуванні (експлуатації) такими об'єктами та послугами з урахуванням впливу геостратегічних чинників на засадах визнання національних цінностей партнерів та суверенної рівності.

Ключові слова: стратегічне партнерство, стратегічна взаємодія, стратегічна політика, стратегічний курс держави, зовнішня політика, міжнародні відносини, міжнародна безпека, геостратегія Української Держави, політична лінгвістика? червоні лінії, суверенна рівність.

На сучасному етапі розвитку міжнародних відносин, в контексті триваючої війни РФ проти України постає питання щодо символізму «стратегічного партнерства», його змістовного наповнення в реальних міжнародних відносинах, і змістовному наповненні в контексті реалізації геостратегії Української Держави.

Валідність політологічних досліджень зростає, коли відбувається процес визначення ключових дефініцій. Передусім в контексті даної статті важливим є з'ясування змісту таких понять: стратегічне партнерство, стратегічний характер відносин (відносини стратегічного характеру), партнерські відносини, прагматичні відносини, практична взаємодія.

На цьому шляху номінації цих лексем підлягає процес та характер взаємодії, натовість за допомогою застосування сигніфікативної функції відбувається процес визначення змісту і виділення найістотніших ознак, що описують значення цього поняття. Також важливим є застосування *методології політичної лінгвістики*, зокрема, *семіотики та прагматики*, в рамках яких, окрім надання значень конкретним поняттям, відбуватиметься співвідношення контекстуального змісту явища та описуваного ним поняття в певному хронотопі.

У п. 35 Стратегії національної безпеки України 2020 (далі – СНБ), затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392, визначено чіткий перелік країн, всебічне співробітництво із якими носить **пріоритетний стратегічний характер** та спрямовується на: 1) зміцнення гарантій незалежності й суверенітету; 2) сприяння демократичному поступу та 3) розвитку України [1].

До таких країн включено:

- 1) Сполучені Штати Америки;
- 2) Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії;
- 3) Канада;
- 4) Федеративною Республікою Німеччина;
- 5) Французькою Республікою.

Окрім означеного виду співробітництва у п. 36 згаданої стратегії формується ієрархічна система видів відносин у зовнішньополітичній діяльності з іншими авторами :

- **стратегічне партнерство** з Азербайджанською Республікою, Грузією, Литовською Республікою, Республікою Польща, Турецькою Республікою;
- **партнерські відносини** з іншими державами Балтії та державами Північної Європи, а також тісні добросусідські відносини з державами Центральної та Південно-Східної Європи;
- **прагматичні відносини** з Республікою Білорусь та Республікою Молдова;
- **практичну взаємодію** з державами-членами НАТО у гарантуванні безпеки у Чорноморському басейні.

За методом гіперзв'язку із даним пунктом стратегії пов'язаний п. 99 Стратегії зовнішньополітичної діяльності України (далі – СЗПД) [2], в якій визначаються засади утвердження України у світі як сильної та авторитетної європейської держави, здатної забезпечити сприятливі зовнішні умови для стійкого розвитку і реалізації свого потенціалу, економіки та українського суспільства, а також унормовується **стратегічний курс** держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі (ЄС) та в Організації Північноатлантичного договору (НАТО), закріплений у Конституції України.

Цим процесам корелювало внесення відповідних змін до Конституції України в лютому 2019 року (на цей час Президентом США був Д. Трамп), якими було закріплено незворотність стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору [3]. У цьому ж Законі визначено, що Президент України є **гарантом реалізації, а КМУ забезпечує реалізацію стратегічного курсу держави** на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору.

Важливою є пряма вказівка у п. 4 цитованої СЗПД на те, що зовнішньополітичні зусилля буде спрямовано на розвиток **відносин стратегічного характеру** з ключовими партнерами на міжнародній арені, передусім з ЄС, НАТО та їхніми державами – членами, здійснення взаємовигідного співробітництва з іншими державами та міжнародними організаціями.

Однак в п. 96 надано **ознаки**, що описують **відносини пріоритетного стратегічного характеру**: 1) здійснюються відповідно до пріоритетів зовнішньої політики; 2) відображають особливий рівень і характер співробітництва; 3) ґрунтуються на взаємних інтересах і цінностях: а) демократії; б) верховенства права; в) поваги до прав людини.

Таким чином одразу ж встановлюємо **колізію**: з одного боку, як у п. 35 СНБ, так і п. 99 СЗПД чітко вказано на США, як країну, з якою Україна буде **відносини пріоритетного стратегічного характеру**. З іншого боку, у п. 4 СЗПД чітко на першому місці вказується на країни ЄС. Відтак, з позицій політичної лінгвістики констатуємо порушення логічних та структурних вимог до тексту стратегії.

Отже, дане положення п. 4 СЗПД має бути виправлено.

Для встановлення чіткості вживаних понять, виявлення структурно-детермінаційних зв'язків, із застосуванням методології політичної [4; 5] та правничої лінгвістики здійсню аналіз пп. 100-102, якими конкретно нормативно визначено та окреслено **зміст стратегічного партнерства України та США**.

Послугування в дослідженні даними методами обумовлено їхньою евристичною можливістю вивчення міжнародних відносин між акторами зовнішньополітичної діяльності, геостратегічних змін у просторі безпеки, геостратегічних чинників формування зовнішньополітичних інтересів, стратегічних комунікацій, мисленням та мовою.

Це також потрібно для того, щоб проілюструвати наявний стан регулювання зовнішньополітичних відносин, виявити на основі його співставлення із тенденціями об'єктивного розвитку та хронотопом недоліки, та сформувати на цій підставі пропозиції зовнішньополітичного характеру.

У п. 100 СЗПД вказано, що Сполучені Штати Америки є лідером у консолідації зусиль міжнародної спільноти щодо підтримки: 1) державного суверенітету і 2) територіальної цілісності України, 3) протидії агресії Російської Федерації, 4) наданні допомоги Україні у сферах безпеки і оборони та 5) щодо проведення реформ. Відтак стратегічне партнерство (відносини пріоритетного стратегічного характеру) деталізуються через п'ять основних напрямів.

Однак у п. 35 СНБ вказані інші напрями, які визначають зміст відносин, що носять пріоритетний та стратегічний характер:

- 1) зміцнення гарантій незалежності й суверенітету;
- 2) сприяння демократичному поступу
- 3) сприяння розвитку України.

Відтак у СЗПД відбувається конкретизація поняття суверенітету і його звуження до поняття «державний суверенітет».

Вживання в тексті СНБ терміну «зміцнення гарантій незалежності» не відповідає правилам нормопроєктувальної діяльності, зокрема правилам дефінування. Адже в п. 3 даного документа йдеться про «відновлення суверенітету і територіальної цілісності», а головною метою державної політики НБУ визначено «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека».

Взнаки дається превалювання філологічних підходів щодо вживання синонімічних рядів, що не відповідає засадам законодавчої та політичної лінгвістики, адже, наприклад: в п. 100 йдеться про «підтримку територіальної цілісності, а в п. 3 про «відновлення територіальної цілісності». Адже фактично вказується на два різні напрями державної політики.

Відсутність чіткості у процесах дефінування, суттєві помилки при визначенні дефініцій формують умови для активізації подальших наукових досліджень, зокрема і щодо визначення **змісту стратегічного партнерства, зокрема України та США.**

Констатую на відсутність структурно-логічного зв'язку між ключовими дефініціями, порушення вимог правничої та політичної лінгвістики, а також встановлюю необхідність наукового розроблення критеріїв віднесення тих чи інших відносин до стратегічних із подальшим їхнім ранжуванням відповідно до необхідності забезпечення українських зовнішньополітичних інтересів.

Здійснений аналіз політологічної думки уможливило дійти висновку, що наразі в контексті співвідношення доктринальних положень і практичної діяльності відсутні достатньо серйозні напрацювання щодо визначення поняття та змісту стратегічного партнерства, його форматів, засобів і шляхів, граней співвідношення стратегічних національних інтересів, ролі у формуванні нового світового порядку з урахуванням турбулентностей центрів сили та геостратегічних вісей в контексті становлення монополярного світу.

Мюнхенська конференція 2025 року також сформувала достатній солідний шар для переосмислення ролі США як глобального лідера у сфері безпеки.

У рамках зовнішньополітичних відносин в Україні, також мають відбутися кардинальні зміни, передусім щодо таврування тих чи інших акторів «стратегічними партнерами» або міжнародних відносин чи зовнішньополітичних стратегій «*стратегічним партнерством*».

У практичній зовнішньополітичній сфері це увиразнювалося через безпідставну та надмірну номінацію будь-якого партнерства «*стратегічним*». Так, у п. 36 СНБ «стратегічне партнерство» визначається з таким країнами, як: Азербайджанська Республіка, Грузія, Литовська Республіка, Республікою Польща, Турецькою Республікою, що прямо **суперечить** п. 99 СЗПД, в якій визначені інші 5 країн, список яких наведено вище.

Більше того, як буде наведено далі, наприклад, **Турецька Республіка** під час війни, хоч і надавала певну допомогу, зважаючи на триваючі і такі, що поглиблюються, відносини з РФ, зокрема будова росіянами атомної станції «Аккую» в Туреччині, яка складатиметься з чотирьох енергоблоків у провінції Мерсин на узбережжі Середземного моря, церемонія відкриття якої відбулася за участю Президента Ердогана 27 квітня 2023 року, вважати дану державу стратегічним партнером України **не вбачається можливим на даному етапі.**

Адже для різноманітних форм співробітництва і зовнішньополітичної взаємодії в українській мові і політичному лексиконі вистачає достатньої кількості адекватних лексем, а також усталених форм співробітництва та партнерства.

Відтак, проголошення на реалізацію стратегічного курсу, стратегічний аналіз і впровадження стратегічного мислення потребують коректного та виваженого ставлення до застосування та оперування конкретною термінологією, зокрема терміном «*стратегічне партнерство*» (далі – СП).

Зміст стратегічного партнерства полягає у тому, що в його рамках мають реалізовуватись:

- *стратегічні* та пріоритетні національні інтереси;
- інструментом здійснення цих інтересів має виступати *стратегічна державна політика*, що конкретизується в рамках *стратегічного курсу держави* через ухвалення та реалізацію *стратегічних рішень*;
- на реалізацію *стратегічної державної політики* впливає комплекс *геостратегічних чинників* формування зовнішньополітичних інтересів, управління якими здійснюється в рамках впровадження *системи стратегічного управління* на засадах *стратегічного державницького мислення* і *стратегічного прогнозування та стратегічного аналізу*.

СП виступає в даному контексті політичним інструментом здійснення геостратегії Української Держави, як макростратегія її стратегічного розвитку в найбільш важливих сферах життєдіяльності, в тому числі зовнішній політиці. СП є практичним проявом стратегії зовнішньополітичної, безпекової, кібербезпекової та іншої діяльності в рамках реалізації стратегічного курсу.

Правовим інструментом СП мають виступати акти стратегічної правотворчості у вигляді стратегій, які затверджуються указами Президента України. Адже двосторонні угоди, що закріплюють СП, мають бути ратифіковані парламентом, після чого внесені зміни до чинного законодавства з метою імплементації положень цих угод до них. Двосторонні угоди на даному етапі вважаю більш оптимальним та виправданим імперативним інструментом ефективного регулювання міжнародних відносин та регулювання зовнішньої політики.

Безпековим інструментом реалізації СП мають виступати безпекові стратегії, що базуються на стратегічному потенціалі держави щодо формування гарантованих умов реалізації національних інтересів у зовнішньополітичній сфері за допомогою системного, в тому числі і силового інструментарію. Безпека охоплює поняття оборони, а також включає вжиття проактивних упереджувальних заходів щодо впливу на чинники потенційних загроз та небезпек, що можуть мати різну природу походження (антропогенні, природні, техногенні, цифрові).

СП виступає ключовим механізмом реалізації *стратегічної політики* у зовнішній сфері, вирішення екзистенційних безпекових проблем. Висока ефективність СП як форми спільної взаємодії держав у сфері зовнішньої політики, на мій погляд, є більш ефективною порівняно із блоковими та іншими механізмами утворення урізноманітнених альянсів.

Практика відносин із США довела, що стратегічний характер партнерства може бути ідентифікований лише з одного боку, натомість, якщо для України відносини носять стратегічний характер, то для США вони можуть не носити такого характеру або в нього США можуть вкладати порізнений, порівняно з Україною, зміст.

Через що **потрібно**:

1) унормувати поняття стратегічного партнерства, його засади та доконечні умови (*conditio sine qua non*);

2) визначити його найістотніші ознаки;
3) встановити прийнятні та граничні формати взаємодії (партнерства, співробітництва), засоби та шляхи, етапи реалізації в рамках спільної стратегічної політики з певного спектра міжнародних відносин щодо якого відбувається СП;

4) прагматично підходити до порізненого розуміння та сприйняття змісту іншими партнерами / акторами, враховуючи етноментальний код, мову права та мову політики, конкретний та узвичаєний зміст процесів реалізації стратегічного курсу держави, а також існуючі відносини з іншими, в тому числі не дружніми, державами.

Формалізація СП відбувається в рамках конкретної *двосторонньої угоди*, ратифікованої парламентом країни. Наголошу: без ратифікації, такі угоди не мають жодного політичного сенсу і правових наслідків. Україна має сумний досвід недовостановленості Будапештського меморандуму, а також Хартії СП, в тому числі із США (2008 і 2021 років), який засвідчує неконструктивність шляху підписання угод без подальшої їх ратифікації парламентом країни і чіткого визначення механізму гарантій дотримання цих угод.

Саме для цього для конкретної країни, має розроблятися текст конкретної безпечної угоди, в якому відображатимуться як стратегічні національні інтереси України, так і стратегічні інтереси іншого підписанта договору. Адже наприклад, як США, так і Франція, так і Німеччина є визначеними як стратегічні партнери щодо України, однак кожна з цих країн має власні стратегічні національні інтереси, які можуть не співпадати, а іноді суперечити одному.

Зокрема, до *конфронтаційних національних інтересів стратегічних партнерів України* може віднести: формат функціонування НАТО, рівень витрат на оборону, імовірність війни РФ проти Європи або напад на одну з країн-НАТО, розвиток ядерної енергетики, доступ до природних ресурсів Арктики, освоєння Місяця, відносини із КНР, Африкою та країнами глобального Півдня тощо.

Тому *завданням стратегічного партнерства* для Української Держави виступає формування стратегічних можливостей України щодо успішного та ефективного маневрування в урізноманітнених геостратегічних векторах: американський, британський, європейський, північно-східний, близько-східний, південно-азійський. Актуальним питанням у цьому аспекті виступає розвиток стратегії і тактики зовнішньополітичних відносин.

Отже в дослідженні в контексті необхідності досягнення справедливого та гарантованого, довготривалого миру в Україні мною наголошується на необхідності акцентування саме на *двосторонніх безпечових угодах*, в яких зміст стратегічного партнерства буде виписаний в аспекті синхронізації національних пріоритетних інтересів України та іншого нашого партнера.

Синергетично дані безпекові угоди мають бути укладено на розвиток положень геостратегії як *макростратегії розвитку та відновлення* сильної та ефективної державності в Україні.

В умовах повоєнного розвитку зростатиме інтерес міжнародного інвестиційного бізнесу до державних гарантій прямого іноземного інвестування, державної підтримки, що уможливить знизити ризики приватних інвестицій, підвищити надійність інвестиційних проєктів для міжнародних кредитних організацій. Це також є важливим аспектом стратегічного партнерства: сприяння реалізації стратегічної політики розвитку та відновлення повоєнної України.

Успішність СП як механізму активізації зовнішньополітичної діяльності та залучення прямих іноземних інвестицій для реалізації стратегічних і пріоритетних національних інтересів, зокрема в розбудову об'єктів стратегічної інфраструктури, формування

найсучаснішого ВПК уможлиблюється за умови гарантованого балансу та дотриманні рівноправності стратегічних інтересів держав-підписантів угод про СП.

В Україні існує низка досліджень в який авторам в різні часи були здійснені дослідження поняття СП, розроблено класифікацію його видів.

І. Жовква свого часу зазначав, що *відносини стратегічного партнерства* становлять собою особливий інструмент зовнішньої політики держави, за допомогою якого вона узгоджує свої дії на міжнародній арені з іншими державами, а взаємодія при використанні цього інструмента призводить до виникнення особливого виду міждержавного співробітництва [6, с. 5]. Тобто даний вчений ієрархічно форму співробітництва ставив вище за стратегічне партнерство, вважаючи останню категорію видовою.

В. Шамраєва надає власну дефініцію СП: 1) особливий типом взаємодії щодо реалізації спільних геополітичних і міжнародно-політичних інтересів держав [7, с. 19]; 2) складна компромісна модель двосторонніх взаємин, якій притаманна взаємодія з глобальними елементами та складовими частинами конструкції міждержавних стосунків регіонального виміру. Українсько-американське стратегічне партнерство поєднує елементи «представницької» і «асиметричної» моделей, а також моделі партнерства «проти спільної загрози» (у даному випадку – з боку Росії, яку кожна із сторін-партнерів розглядає, виходячи із власних національних інтересів та загроз) [7, с. 20].

Ідентичну за змістом дефініцію пропонує в якості авторської Н. Ржевська, визначаючи поняття *стратегічного партнерства* як такий рівень співробітництва між державами, який передбачає спільне здійснення ними своїх ключових національних інтересів [8, с. 38]. Дане поняття є занадто широким і воно суперечить правилам дефінування, оскільки дефініція поняття має відображати найістотніші ознаки явища. За даного випадку словосполуча «*спільне здійснення ключових інтересів*» є занадто широкою і може бути пристосованою для будь-якого виду зовнішньополітичної взаємодії.

Окремі дослідники для позначення *відносин стратегічного характеру* вживають таку термінологію «*співробітництво у сфері зовнішньополітичних стратегій*» [9], «*зовнішньополітичні стратегії*» [10].

На думку Б. Парахонського та Г. Яворської *відносини стратегічного партнерства* є одним із важливих інструментів зовнішньої політики, який дедалі ширше використовується провідними країнами та інтеграційними об'єднаннями, оскільки дозволяє підвищити результативність їх дій на міжнародній арені. Довгострокове, випробуване часом партнерство стає гнучким механізмом взаємодії країн, об'єднаних навколо вирішення стратегічних завдань для реалізації власних національних інтересів і підвищення рівня стабільності у світі. *Стратегічне партнерство* дані дослідники визначають як тип міждержавних відносин, побудований як послідовна системна взаємодії держав в напрямі реалізації спільних стратегічних завдань, інтересів та цілей [11].

Констатую на певні маніпуляції і перекручування змісту даної дефініції при здійсненні викладу власної позиції Г. Шелест, яка у довільній формі несправедливо приписує не існуюче ототожнення відносин стратегічного характеру із союзницькими, здійснене начебто Б. Парахонським та Г. Яворською [12].

Відзначаючи на некоректність здійснення наукової дискусії з боку Г. Шелест, зауважу, що дані автори чітко висловлюють власну позицію, стверджуючи, що на відміну від *союзницьких відносин* стратегічне партнерство не передбачає жорсткої системи зобов'язань політичного, економічного, гуманітарного або безпекового характеру [11].

Резонує цій думці і позиція В. Шамраєвої, яка зауважує: «Стратегічне партнерство, на відміну від двосторонніх договірних союзницьких відносин, залишає широке поле для

політико-дипломатичного маневру й не передбачає строгої синхронізації дій у міждержавних взаєминах» [7, с. 19].

Водночас, аналізуючи подану дефініцію Б. Парахонським та Г. Яворською, вбачаю не зовсім коректним підхід даних авторів, коли ними наголос у конструюванні дефініції здійснюється на «визнанні спільних цінностей». При здійсненні процесу дефінування важливо враховувати, що «дефініція – стисле, логічне визначення, яке містить найістотніші ознаки визначуваного поняття» [13]. Скоріш за все має йтися не про «спільні», а саме про визнання «*цінностей партнерів*», адже різність у цивілізаційній ідентичності не є шляхом до унеможливлення стратегічного партнерства. Тому має йтися про спільність в реалізації цілей та місії СП, а не про «спільність цінностей».

Відтак, виходячи із поданого вище змісту стратегічного партнерства, таку ознаку як «*спільні цінності*» я не можу назвати найістотнішою, через що вказувати її, без належного аргументаційного супроводження та наукового обґрунтування, при дефінуванні є не доцільним.

Приклад: у ст. 1 Договору про дружбу, співробітництво і партнерство від 31 травня 1997 року між Україною та РФ вказано, що «Високі Договірні Сторони як дружні, рівноправні і суверенні держави засновують свої відносини на взаємній повазі та довірі, стратегічному партнерстві та співробітництві» [14]. Також вказується на те, що «зміцнення дружніх відносин, добросусідства і взаємовигідного співробітництва відповідає докорінним інтересам їхніх народів, служить справі миру і міжнародної безпеки».

Однак **проголошені спільні цінності:** взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, забезпечення захисту етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншин на своїй території і створення умови для заохочення цієї самобутності, врегулювання всіх спірних проблем **виключно мирними засобами тощо, – не стали на заваді вчиненню збройної агресії РФ проти України в лютому-березні 2014 року і донині (станом на березень 2025 р.).**

Наслідком чого, зважаючи на збройну агресію РФ проти України, що становить істотне порушення Російською Федерацією Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією, учиненого 31 травня 1997 року в м. Києві та ратифікованого Верховною Радою України 14 січня 1998 року, яке має істотне значення для здійснення об'єкта і цілей цього Договору стало ухвалення Закону України «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» [15].

Тим самим РФ не лише грубо порушила міжнародне право, а й передусім дезавуювала себе як договороспроможну країну, як відповідального члена Ради Безпеки ООН, що також треба враховувати при підписанні в майбутньому Україною мирних угод із РФ, **за будь-якого посередництва і будь-яких зовнішніх чинників, які справлятимуть тиск на керівництво Української Держави.**

Історія українсько-російських відносин, причини та умови чисельних війн, в тому числі й геноцидних [16], зміст політики рашизму [17], уможливлюють на засадах наукового плюралізму припустити: дружба, співробітництво і партнерство – ті форми міжнародних відносин, на які РФ в стратегічній перспективі не здатна щодо України [18].

Окремі дослідники із цього приводу відзначають, що відносини СП можуть мати не завжди позитивні наслідки, що стає результатом кардинальної зміни геостратегічних інтересів та пріоритетів, порушенням принципів рівноправності. Показовою є війна РФ проти України, яка була проголошена стратегічним партнером нашої держави [19, с. 20].

За цих умов такі умови доцільно підписувати на багатосторонній договірній основі із залученням стратегічних партнерів України, які гарантуватимуть реалізацію даного Договору, на підставі попередньо укладених безпекових угод, ратифікованих місцевими законодавчими органами. Або ж є й інший шлях: не підписувати жодних договорів, а будувати власну сильну державу, з якою, з часом, волітимуть підписувати договори про СП інші країни.

На підставі наведеного, пропоную авторське визначення дефініції **стратегічне партнерство** – система міжнародних відносин між державами, реалізація яких передбачає досягнення спільних стратегічних та пріоритетних національних інтересів обох країн, відповідним розподілом ризиків, відповідальності та міжнародно-правових зобов'язань, безпекових гарантій між ними, з метою досягнення спільних стратегічних пріоритетів держав, взаємовигідної співпраці на довгостроковій основі у формуванні (відновленні) якісно нових та/або модернізації (реконструкції) наявних міжнародних відносин, об'єктів та послуг, які потребують залучення стратегічного потенціалу обох держав, та у користуванні (експлуатації) такими об'єктами та послугами з урахуванням впливу геостратегічних чинників на засадах визнання національних цінностей партнерів та суверенної рівності.

Список використаної літератури

1. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України від 14 трав. 2020 р. № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
2. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України : затв. указом Президента України від 26 серп. 2021 р. № 448/2021. *Офіційний вісник Президента України*. 2021. № 22. Ст. 1056.
3. Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору) : Закон України від 7 лютого 2019 року № 2680-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2019. № 9. Ст. 50.
4. Петлюченко Н. В. Харизматика : мовна особистість і дискурс : монографія. Одеса : Астропринт, 2009. 464 с.
5. Акінчиць Н. Г. Розвиток політичної лінгвістики як автономної науки. *Культура народів Причорномор'я*. 2007. № 120. С. 53–58. http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp120/knp120_53-58.pdf 27.
6. Жовква І. І. Стратегічне партнерство у зовнішній політиці України. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук із спеціальності 23.00.04 – Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, м. Київ, 2005. 26 с.
7. Шамраєва В. М. Стратегічне партнерство між Україною та США: концептуальне обґрунтування і практичне втілення. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук за спеціальністю 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. Київський національний університет імені Тараса Шевченка МОН України. Київ, 2016. 37 с.
8. Ржевська Н. С. Модель стратегічного партнерства Україна – США в умовах геополітичних трансформацій. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 2. С. 37–43.

9. Шевцов А.І., Мерніков Г.І. Співробітництво Україна – США у контексті зовнішньополітичних стратегій. *Стратегічна панорама*. 2007. № 2. С. 61–68.
10. Бурейко Н. Місце України в зовнішньополітичній стратегії США. *Питання історії України*. 2010. Т. 13. С. 104–107.
11. Парахонський Б., Яворська Г. Стратегічне партнерство. Аналітична записка. URL: <https://www.niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosini/strategichne-partnerstvo-ukraini-analitichna-zapiska>
12. Шелест Г. Стратегічне партнерство без стратегії. Аналітична записка програми Безпечових студій Ради зовнішньої політики «Українська призма». 2021. URL: <https://prismua.org/>
13. Великий тлумачний словник української мови (з дод. і доповн.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ : Ірпінь : Перун, 2005. С. 290.
14. Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (втратив чинність). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_006#Text
15. Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією : Закон України № 2643-VIII 6 грудня 2018 року. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2019. № 1. Ст. 2.
16. Дорошко М. С. Геноцидні війни Леніна – Сталіна – Путіна в Україні. Київ : Ніка-Центр, 2023. 272 с.
17. Щербак Ю. Вбити імперію зла: Росія – вічний ворог України. Київ : Дух і Літера, 2023. 296 с.
18. Ліпкан В. А. Політичні засади геостратегії сучасної Української Держави. Монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. 830 с.
19. Яремко Л. А., Яремків В. Г. Стратегічне партнерство як передумова розвитку зовнішньоекономічних зв'язків між державами. *Економіка і підприємництво*. 2022. № 1 (124). С. 15-22. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-1-2>.

FOREIGN POLICY CONTENT OF STRATEGIC PARTNERSHIP: THE CASE OF UKRAINE AND THE USA

Volodymyr Lipkan

*Academy of Labour, Social Relations and Tourism,
Department of Criminal Law, Process and Criminalistics of
Kiltseva doroha str., 3-A, 03187, Kyiv, Ukraine
<https://irbis-nbuv.gov.ua/ASUA/0012068>
<https://orcid.org/0000-0002-7411-2086>
WoS : LIH-1184-2024
Scopus Author ID: 58683489200*

The article is devoted to a comprehensive analysis of the foreign policy content of strategic partnership, using the example of Ukraine and the United States. It highlights the following issues: the absence of a consensus-based and scientifically developed framework for defining certain actors as “strategic partners»; problematic aspects in the development of the strategic partnership paradigm in political science research; and the symbolism of practical interaction.

The methodological foundation of the article is based on political linguistics, pragmatics, and semiotics. Within these frameworks, in addition to attributing meanings to specific concepts, the contextual content of political phenomena is correlated with the described concept in a specific temporal space.

The article identifies the following types of political interaction: strategic partnership, partnership relations, pragmatic relations, and practical interaction. A clearly defined, normatively established list

of Ukraine's strategic partners has been determined: the United States, the United Kingdom and Northern Ireland, Canada, the Federal Republic of Germany, and the French Republic. It is established that there are significant geostrategic discrepancies among them, both in terms of shared values and in their attitude toward Ukraine, their vision of its role, and the pathways to ensuring a guaranteed and sustainable long-term peace, as well as holding international criminals of the Russian regime accountable for committing international crimes during the war against Ukraine.

Using hermeneutic and political-legal linguistics methods, numerous contradictions in strategic law-making acts defining Ukraine's foreign policy have been identified, demonstrating the ambiguity of structural-determination connections. The study provides concrete examples of interactions with the United States, Turkey, and China, proving the multidimensional nature of foreign policy processes. At the same time, it delineates a distinction between such interactions and strategic partnership by setting clear "red lines" for partners.

Based on the defined content of strategic partnership, the study concludes that relations of a strategic nature should be directed toward the realization of Ukrainian national interests, grounded in Ukrainian national values, with the aim of asserting Ukrainian statehood and national identity, ensuring state sovereignty and independence, the inviolability of state borders and territorial integrity, and the recognition and respect of Ukraine's international subjectivity.

The article proposes the following: 1) standardizing the concept of strategic partnership, its principles, and essential conditions (*conditio sine qua non*); 2) defining its most significant characteristics; 3) establishing acceptable and limiting formats of interaction (partnership, cooperation), means and methods, and stages of implementation within the framework of a joint strategic policy in specific spheres of international relations concerning which the strategic partnership is conducted; 4) applying a pragmatic approach to the diverse understanding and perception of the concept by other partners/actors, taking into account the ethno-mental code, the language of law and politics, the specific and conventional content of the processes of implementing a state's strategic course, as well as existing relations with other, including unfriendly, states.

The article presents an original definition of strategic partnership as a system of international relations between states, wherein their implementation presupposes the achievement of common strategic and priority national interests of both countries, with an appropriate distribution of risks, responsibilities, and international legal obligations, as well as security guarantees between them. This is aimed at achieving the states' shared strategic priorities and mutually beneficial long-term cooperation in forming (restoring) qualitatively new and/or modernizing (reconstructing) existing international relations, objects, and services that require the involvement of both states' strategic potential. Furthermore, it includes the utilization (exploitation) of such objects and services, considering the influence of geostrategic factors based on the recognition of national values of partners and sovereign equality.

Key words: strategic partnership, strategic interaction, strategic policy, state's strategic course, foreign policy, international relations, international security, geostrategy of the Ukrainian state, political linguistics, red lines, sovereign equality.